

'Meer realisme in klimaataanpak'

De twaalf CDA-lijsttrekkers voor de provinciale verkiezingen hebben een gezamenlijke boodschap. Zij pleiten voor een andere benadering van de klimaataanpak.

JAN NICO APPELMAAN

In samenwerking met de overige elf lijsttrekkers van het CDA

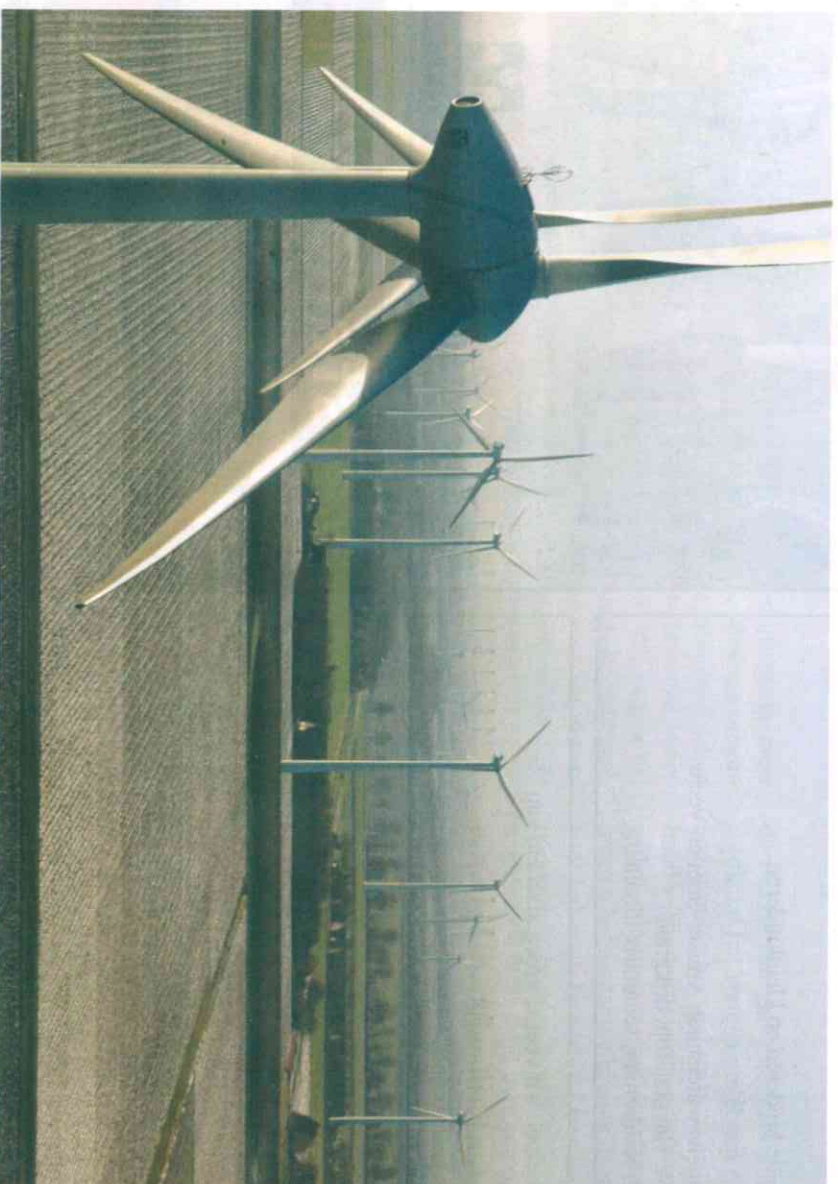
OPINIE

Klimaat is een belangrijk thema in de campagne voor de Provinciale Statenverkiezingen. Dat is terecht. Om de doelen van Parijs te halen, zijn de provincies van cruciaal belang. Als CDA-lijsttrekkers van de twaalf provincies onderschrijven wij de doelen en zien wij veel kansen voor onze provincies.

Maar om Parijs te halen, is er meer realisme en gezond verstand nodig in de uitvoering. Daarin schieten de plannen van de klimaataafels tekort. Daarom stellen wij vier voorwaarden aan het definitieve akkoord.

Een succesvolle klimaataanpak vraagt allereerst om draagvlak in plaats van doordrukken. Bij de presentatie van het concept-Klimaataanpak is te veel mist ontstaan over de werkelijke klimaatopgave. Het debat is gekapt door felle voorstanders en tegenstanders, door drammers en sceptici.

Maar door mensen alleen bezorgd of boos te maken, komt een

Windmolens in Flevoland.

oplossing niet dichterbij. De keuzes zijn lastig, zoals we zien in discussies over windmolens. Iedereen weet dat ze nodig zijn, maar niemand wil ze in de achtertuin.

Veel zorgen gaan over de rekening van de klimaataanpak. Die zorgen zijn terecht. Voor veel mensen is een nieuwe elektrische auto nog lang geen haalbaar alternatief. Zij zijn al blij met een degelijke tweedehands, die ook de komende

jaren nog vaak op benzine rijdt.

Ook de plannen om huizen te isoleren en van het gas af te halen, vragen om grote investeringen, boven op de hogere energierekening die mensen dit jaar al betalen. Daarom moeten we ervoor zorgen dat de veranderingen voor iedereen haalbaar en betaalbaar zijn.

In de derde plaats pleiten wij voor een realistischer tempo in de uitvoering. De klimaatplannen zijn geformuleerd voor 2030 en 2050. We hebben dus een generatie de tijd om alle doelen te realiseren.

MAXIMAAL PROFITEREN

Die tijd moeten we nuttig gebruiken door nu te doen wat kan en nodig is en andere maatregelen uit te smeren over de komende decennia. Dat geeft een realistisch perspectief, maar schept ook ruimte om maximaal te profiteren van innovatie en technologische vooruitgang.

Ook de markt levert hieraan een bijdrage. Zo heeft Volkswagen al aangekondigd vanaf 2026 uitsluitend nog elektrische auto's te produceren. Daar is dus geen peper-

dure subsidie voor nodig.

De vierde voorwaarde is een eerlijk Europees speelveld. Het Nederlandse klimaatbeleid is gericht op een CO₂-reductie van 49 procent. In Europa zoekt het kabinet steun voor een reductie tot 55 procent. De realiteit is dat veel van de ons omringende landen niet verder komen dan 40 tot 45 procent. Dat maakt de Nederlandse ambitie riskant.

Een Nederlandse 'kop' op de Europese doelen betekent dat wij voor veel geld de problemen van andere landen oplossen en de concurrentiepositie voor mkbers en grote bedrijven verslechtert. Daarom moet Nederland aansluiten bij de Europese doelen, ook als dit lager is dan de ambities waar het kabinet nu van uitgaat.

Wij kunnen de klimaatopgave tot een succes maken en onze provincies schoner doorgeven aan de volgende generaties. Dat kan als we stoppen met dromen en drammen en kiezen voor haalbare, betaalbare en realistische plannen. Daarover kan de kiezer zich op 20 maart uitspreken.

Column Realiteiten

Sommige zaken lijken logisch. Zo is seizoenswerk, per definitie, seizoenswerk. Het gros van de asperges wordt binnen vier maanden geoogst. Het werk valt niet precies te plannen, maar wat altijd vaststaat: na een tijdje zit het erop. De agrarische realiteit.

De politieke realiteit is soms anders. Met de Wet arbeidsmarkt in balans (MAB) wordt tijdelijke arbeid fors duurder. Die ambitie stond al in het regeerakkoord. De hele maatschappij zal de gevolgen ondervinden, maar met de bijzondere situatie van boeren en tuinders werd geen rekening gehouden.

De wet is nu in de Tweede Kamer behandeld. Er ging een intensieve lobby aan vooraf. Ik heb met verschillende Kamerleden besproken wat de gevolgen voor onze sector zouden zijn. Ze luisterden, maar had het effect?

Niet alles is binnengehaald, maar er is wel degelijk resultaat geboekt. Dat betekent concreet: geen vaste oproepstermijn van vier dagen voor werk dat van het weer afhankelijk is en geen verplichting tot een vast aanbod na twaalf maanden werk voor seizoenswerk, als sociale partners dat bij cao afspreken. En geen hoge WW-premie voor jongeren die minder dan twaalf uur per week werken.

Wat we nog niet binnenhaalden: de lagere WW-premie voor seizoensarbeid en geen transitievergoeding vanaf dag 1. Maar de Kamer neemt onze zorgen serieus. Minister Wouter Koolmees (SZW) is opgedragen met LTO Nederland het gesprek aan te gaan over knelpunten bij seizoensarbeid. Deel die knelpunten dus met ons: wij blijven ons tot het uiterste inzetten.

We hebben goede resultaten geboekt, maar onverdeeld enthousiast kan ik nog niet zijn. Ook dat hoort bij de politieke realiteit.

MAARC CALON
VOORZITTER LTO NEDERLAND

Colofon

Nieuwe Oogst is het mediamerk van LTO Noord, LTO en LTB en wordt uitgegeven door Agrifpers BV. LTO-leden ontvangen zes dagen per week de nieuwsbrief en op zaterdag de Krant van Nieuwe Oogst.

Hoofdredacteur/uitgever: Patrick Brammer
Redactie: tel. 088-8886611, redactie@nieuweoogst.nl

Advertenties: Agrifpers BV, tel. 088-8886740, advertenties@agrifpers.nl, www.agrifpers.nl

Vormgeving: Nieuwe Oogst
Abonnementen niet-leden: € 209,00 excl. 9% BTW
abonnementen@agrifpers.nl

Druk: Rodi Rotatiedruk
Informatie en bezorging: 088-8886611, redactie@nieuweoogst.nl
www.nieuweoogst.nl

Copyright/ aansprakelijkheid
Reproductie alleen met toestemming van de uitgever. De uitgever en auteurs zijn niet aansprakelijk voor schade door onjuiste berichten.
ISSN: 1871-0875

Reageren:
Op de opiniepagina kunnen lezers hun mening geven en reageren op het agrarisch nieuws. De redactie behoudt zich het recht voor artikelen in te korten of niet te plaatsen. Reacties kunt u sturen naar redactie@nieuweoogst.nl

In deze rubriek komen Nederlanders in Brussel aan het woord. Deze week Annie Schreijer-Pierik. Ze is lid van het Europees Parlement voor het CDA.
@AnnieSchreijer

Tijd voor de echte cijfers

Meten is weten. Dat is een oude wijsheid, die nog steeds erg waar is. En het is hoog tijd dat de overheid eens goed gaat meten in het mestbeleid. Want de huidige cijfers stinken.

Want hoeveel milieuvriendelijke fosfaat zit er eigenlijk in mest? Dat is nogal belangrijk voordat we nog meer koelen moeten wegdoen om de normen te halen. Melkveehouder Albert Scholten overhandigde mij vorige week GD-mineralencijfers van drieduizend collega-melkveehouders. Gemiddeld bevat elke kilo melk 1,14 gram fosfor, terwijl de overheid rekent met 0,97 gram. Dat maakt nogal verschil. Fosfor die in melk zit, zit niet in de mest. Als je dit doorrekent, is er in Nederland plaats voor meer koelen.

De berekening van Scholten sluit aan bij een berekening van een van mijn medewerkers. Die ontdekte dat de Nederlandse overheid een hogere

fosfaatexcretie haanteert dan de Vlaamse overheid. Als Nederland de Vlaamse waarden zou overnemen, is er in Nederland zelfs helemaal geen mestoverschot meer.

Maar we moeten ook eens goed meten waar fosfaat een probleem is. Je zou denken dat fosfaat dus vooral in het milieu zit in regio's met veel vee. En wat denkt u? In de praktijk is het fosfaatoverschot vooral in de Randstad en Zeeland en juist niet in de gebieden met veehouderijen in het noorden, oosten en zuiden van het land.

Onderzoeksjournalist Geesje Rotgiers van V-focus heeft dit op een kaart van Nederland gezet. Ze presenteerde die bij een bijeenkomst die ik vorige week had georganiseerd over het fosfaatstelsel.

'Dus welk probleem lossen we eigenlijk op met dit fosfaatstelsel?' vroeg Rotgiers scherp aan de zaal.

BRUSSEL'S BERICHT

Duidelijk niet het mestprobleem, als dat al een echt probleem is.

Met echte cijfers en echte metingen moeten we echt beleid kunnen maken. Dan is er wel ruimte voor de veehouderij en kan de sector weer herstellen tot een economische 'witte motor'. De Nederlandse melkveebedrijven behoren tot de wereldtop: zo ongehoorlijk efficiënt en innovatief vind je ze bijna nergens. Het is zo zonde dat topbedrijven moeten krimpen, terwijl milieuvriendelijke luchtvaart en wegverkeer wel mogen groeien.

Melkveehouders, landbouworganisaties en politiek moeten samen aan de slag gaan. Nu de echte cijfers boven water zijn gekomen, moet minister Carola Schouten (LNV) overstag gaan. Ze moet de echte wil tonen om de melkveehouders de ruimte te geven die hun toekomt.